

Европски суд за људска права у Стразбуру донео је хитну меру да процес изручења десет држављана Србије Сједињеним Америчким Државама, где је против них подигнута оптужница због дигиталне финансијске преваре тешке најмање 70 милиона долара, “застане” бар до 16. августа, када ће тај суд донети коначну одлуку да ли би изручењем оптуженим програмерима била повређена људска права, потврдио је за Данас адвокат Милан Петровић, који заступа неке од оптужених.



Хитна мера Европског суда у Стразбуру представља мали обрт у процесу екстрадиције 11 српских држављана – од којих је један већ испоручен Америци јер је сам тражио да му се суди у тој земљи, а који је дошао до самог краја, након што су окончани сви поступци пред Вишим и Апелационим судом у Београду.

Од одласка на пут у САД, десет држављана Србије делило је још само мишљење министарке правде Србије, које је последњи “услов” за екстрадицију.

Ово је први поступак изручења српских држављана иностраној земљи – изузимајући изручења Хашком трибуналу.

Спроводи се на основу Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима (2009) и уговора између Републике Србије и САД о изручењу (2016), који је верификован законом о потврђивању тог уговора, усвојеним пре две године.

Суд у Стразбуру је реаговао оваквом хитном мером на наш захтев, који смо поднели одмах након што је Апелациони суд почетком овог месеца одбио жалбу оптужених.

Држава Србија је у обавези да се до 30. јула изјасни да ли се овим изручењем крше људска права, на која смо указали у захтеву, ми као адвокати ћемо до 10. августа на такво изјашњење послати свој допис, а суд ће 16. августа донети коначну одлуку-објаснио је Петровић за наш лист.

Он је прецизирао да држава Србија до тог рока мора да одговори да ли је проверила колико износе запрећене казне за три кривична дела која се стављају на терет њеним држављанима, те да ли би се могло догодити да ће те казне, с обзиром на старост оптужених, представљати доживотну казну затвора.

Оптужени би за свако од тих кривичних дела могли да добију по 20 година затвора, а пошто у САД постоји кумулативно кажњавање, казна би могла “постати” доживотна.

Домаће законодавство притом за таква кривична дела прописује казну затвора до десет година.

Србија, такође, мора да одговори и да ли ће њени држављани у САД имати право на помиловање, те какви ће их затворски услови тамо сачекати, поготову у погледу заштитних мера против ковида 19.

Министарка правде би пре давања коначног мишљења о изручењу требало да сачека одлуку Европског суда у Стразбуру, која мора да има приоритет у односу на уговор Србије и САД о изручењу.

„Био би заиста правни преседан да Србија повреди одредбе Европске конвенције о људским правима, а тако што ће првенство дати уговорном односу са другом државом“, рекао је Петровић.

Свих 11 програмера, међу којима поједини имају и држављанство Аустралије, Филипина, Бугарске и Црне Горе, ухапшено је 23. јула прошле године у Нишу, где имају стварно или формално пребивалиште. Акцију су извели припадници МУП-а Србије у сарадњи са америчким ФБИ.

Према писању медија, они се терете да су од 2011. године, као организована криминална група, направили 16 лажних инвестиционих платформи, односно брокерских портала, преко којих су инвеститорима из целог света, међу којима „већини из САД“, продавали фиктивне акције предузећа а новац усмеравали на своје рачуне у иностранству.

Са инвеститорима су комуницирали преко интернета или видео-конференцијских позива, користили “лажне идентитете и титуле” како би оставили утисак да су финансијски стручњаци или брокери и „издавали лажна документа о куповини акција и потврде о трансферу новца“.

Федерална велика порота Северног округа државе Тексас је почетком јула прошле године потврдила оптужницу која ову групу програмера терети „за уроту за почињене преваре са пребацивањем новца“ и „за уроту за почињено прање новца“.

Окружни суд САД за Северни округ Тексас је тада издао и налог за њихово хапшење. Сви оптужени су негирали кривицу, наводећи да су легално радили као посредници за трећа лица и да нису знали где је новац инвеститора завршавао.

## Недоумице

Петровић је казао да адвокати српских држављана заступају мишљење да се уговор о изручењу између Србије и САД не односи на њихову ситуацију.

„Србија се уговором обавезала да ће изручити своје држављане који изврше кривично дело у САД а крију се у Србији, а наши клијенти су оптужени за кривична дела која су наводно извршили у Србији, а последице су наступиле у САД. Они никада нису били у Америци, све време су физички боравили у Србији, а компјутери на којима су радили заплењени су у њиховим кућама“, рекао је он.

(Данас)